

A Fővárosi Ítéltábla dr. Hegedűs D. Andrea pártfogó ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve (....) felperesnek Zamecsnik és Társa Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Árnysai Katalin ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű és III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. február 25. napján kelt, 40.P..../2009/48. számú ítélete ellen a felperes 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére teljes egészében az állam köteles.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 202.300 (Kétszázkétezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek megsértették a felperes magánlakáshoz és személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát, továbbá a II. és III. rendű alperesek a felperes testi épséghez fűződő személyiségi jogait is. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek 105.100 forint ügyvédi munkadíjat, a le nem rótt 160.000 forint kereseti illetékről pedig úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A tényállásban ismertette, hogy L... B..., akivel a felperes élettársi kapcsolatban élt, szívességi lakáshasználatot engedett a felperesnek a B... utca 18. szám alatti ingatlanán. L... B... betegsége miatt 2001-től ténylegesen nem tartózkodott az ingatlanon.

Az I. és II. rendű alperesek L... B... gyermekei, a III. rendű alperes a veje, az I. rendű alperes házastársa. Az alperesek 2003. január 28-án kelt levelükben édesapjuk nevében a szívességi lakáshasználatot megvonták, de a felperes a házból nem költözött el. Az I. és II. rendű alperesek 2003. október 3-án megjelentek a ház bejárati ajtajánál egy lakatossal és zárat akartak cserélni azzal a céllal, hogy a felperes a családi házat elhagyja. A felek szökváltásba keveredtek, a felperes nem engedte be őket a házba és megtagadta az ingatlan elhagyását.

Az I. rendű alperes hívására kiérkezett rendőrök tájékoztatták a feleket, hogy zárcserére nem adhatnak engedélyt, abban a kérdésben, hogy az ingatlanban ki jogosult tartózkodni, a bíróság dönthet.

A rendőrök távozását követően a felperes magára zárta az ajtót, ekkor az I-II. rendű alperesek úgy döntöttek, hogy erőszakkal jutnak be az ingatlanba és a lakatos segítségével megkezdtek a zárcserét. A III. rendű alperes akkor érkezett a helyszínre, amikor a testvérek az ingatlanban már bent voltak. A II. és III. rendű alperesek - azt követően, hogy a védekezésükkel felemelt baltát a II. rendű alperes a felperes kezéből kicsavarta - kivonszolták őt az utcára. Ennek során a felperes 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.B.../2005/41. számon hozott és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság által 24. Bf.../2008/7. számú, részben megváltoztatott ítéletével az alpereseket bűnösnek találta a magánlaksértés büntetvényének, továbbá a II. és III. rendű alpereseket a testi sértés vétségének elkövetésében.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a magánlakáshoz és az egészséghez való jogát, emberi méltóságát, továbbá jogellenesen korlátozták a személyes szabadságát. Emellett 1.000.000 forint nemvagyoni kártérítésre és késedelmi kamatára is igényt formált, aminek megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni. Elmaradt jövedelemre hivatkozva 1.616.232 forint erejéig vagyoni kártérítést is követelt az alperesektől egyetemlegesen.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták a jogalapot, az oksági kapcsolatot és az összegaszerűséget is. Az egyetemlegességet pedig arra tekintettel kifogásolták, hogy a cselekmény megvalósításában nem egységesen és azonos mértékben vettek részt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet részben alaposnak találta, döntését a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 76. és 82. §-aira alapította.

Megállapította, hogy a felperes személyhez fűződő jogai azáltal sérültek, hogy a kialakult konfliktushelyzetben a II. és III. rendű alperesek arra kényszerítették, hogy akarata ellenére lakását elhagyja, behatoltak a lakásba, majd az ingatlanból fizikai kényszerrel alkalmazva a felperest kivonszolták, aminek során a felperes 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. Ezekkel a magatartásokkal a II. és III. rendű alperesek megsértették a felperes személyes szabadságát, testi épségét, egészségét és a magánlakáshoz fűződő jogát is. Az emberi méltóság sérelmét azonban nem jelentette önmagában a felperesnek a lakásból történő kihúzása.

Az I. rendű alperes szintén behatolt a házba, viszont más cselekményben nem vett részt, így esetében csak a magánlakáshoz fűződő személyiségi jog megsértése volt megállapítható.

A felperes 1.616.232 forint vagyoni kárigényét nem találta alaposnak, mert megállapítható volt, hogy a felperes munkaviszonya nem az egészségének romlása miatt szűnt meg, hanem a munkáltató érdekkörén belüli egyéb, anyagi természetű okból. Így a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti ok-okozati összefüggést az alperesi jogellenes magatartás és a felperes jövedelemkiesése között az elsőfokú bíróság nem találta kimutathatónak.

Az 1.000.000 forint nemvagyoni kártérítésre irányuló kereset elbírálása során az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy merült-e fel kár a felperes oldalán, annak összege arányban áll-e a jogsértés súlyával, illetve hogy a felperes testi és lelki egészségének megromlása és az alperesi magatartás között fennáll-e az ok-okozati kapcsolat. Dr. S... E... háziorvos tanúvallomásaival szemben, aki

általános jelleggel nyilatkozott, a szakértői véleményt fogadta el. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő határozottan arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes fizikai és lelki egészsége már korábban, az esettől független körülmények és okok miatt megrendült. Sem a magas vérnyomás betegség, sem a szorongásos depresszió esetében nem állapítható meg, hogy azokat a perbeli cselekmény elszenvedése miatt kialakult stresszhelyzet okozta, hanem azok egyéb, a felperes egyedi kockázati tényezőjének sorsszerű megnyilvánulásai. Ezért a szakértői vélemény alapján az egészségi állapot romlására alapított nemvagyoni kárigényt elutasította.

Elvetette azt a felperesi hivatkozást, miszerint a személyhez fűződő jog megsértése esetén 400.000 forint összegű nemvagyoni kár külön bizonyítás nélkül, mintegy köztudomású módon megalapozott. Kifejtette, hogy a jelen eseten a felek között a sérelmes cselekményeket megelőzően is már kölcsönösen konfliktusos helyzet állt fenn a családi, vagyoni viták miatt. Ha meg is viselte a felperest ez a helyzet, nem derül ki, hogy ebben mennyire játszott szerepet a perbeli egyszeri eset. A felperes terhére értékelte, hogy a jogsértések előidézésében szerepe volt, konfliktusos viselkedése az alperesek jogsértő magatartását jelentős mértékben indokolta, provokálta.

Végül kitért az egyetemlegesség kérdésére és egyetértett az alperesekkel abban, hogy egymáshoz képest eltérően okozták a jogsérelmet, ezért egyetemlegességük kizárt. Emellett azt sem jelölte meg a felperes, hogy nemvagyoni kárát mely alperes, milyen magatartásával és milyen mértékben okozta.

Az ítélettel szemben a felperes élt fellebbezéssel, amiben a döntés részbeni megváltoztatásával a vagyoni és nemvagyoni kárigénye megítélését kérte.

Érvelése szerint a vagyoni kártérítés vonatkozásában az iratok alapján megállapítható az ok-okozati következmény abban, hogy a munkáltató miért őt küldte el a többi dolgozó közül.

A nemvagyoni kártérítés kapcsán hivatkozott az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatára, miszerint az alanyi jogi sérelem maga megalapozza a kártérítési igényt. A joghatást kiváltó tény a sérelmet szenvedett fél személyét érintő külső beavatkozás, aminek következménye azonban nem látható, a károsult szubjektumában zajló folyamatot vagy folyamatokat szükséges ellentételezni. Kiemelte, hogy a bírói gyakorlatban már tért nyert, hogy a megélt sérelem következménye köztudomású tény. A hátrányok valókénti elfogadása a Pp. 163. § (3) bekezdésének következetes alkalmazásával kezdődött és vált egységes gyakorlattá. A hátrány egyébként fizikai sérülésben is megtestesült, aminek a személyre gyakorolt hatása könnyebben megfogalmazható, mint a magánlakáshoz és a személyes szabadsághoz fűződő jog, ahol a hátrány a külvilág számára egyáltalán nem észlelhető. A megrázkódtatás a felperes pszichéjében fejtette ki azt a hatást, amivel meg kellett küzdenie, így a megbomlott lelki egyensúly által kiváltott feszültség kényszerű leküzdésére fordított energia valósítja meg azt a sérelemből fakadó eszmei hátrányt, aminek ellensúlyozására a nemvagyoni kártérítés szolgál. A jogsértés hiányában ugyanis a korábban kialakított életét folytathatta volna. Az pedig nem bír jelentőséggel, hogy milyen volt a felek közötti viszony, mert ettől még a jogsérelemnek nem kellett volna bekövetkeznie.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak a fellebbezéssel érintett körben - a vagyoni és nem vagyoni kárt érintő részében - bírálta felül, a nem fellebbezett részeket nem érintette.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság döntésével és lényegében annak indokaival is egyetértett a másodfokú bíróság.

A vagyoni kárigény kapcsán megfelelően jutott arra a következtetésre, hogy a megállapított jogsértések és a felperest ért kár között nincs okozati összefüggés. A felperes munkáltatója felmondását a leépítések indokolták és nem a felperes testi vagy lelki egészségének a megromlása volt az oka. Ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes munkája elvesztése miatt a nyugdíjazásáig kieső jövedelem tekintetében az alperesek kárfelelőssége a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján nem állapítható meg.

A nem vagyoni kártérítés kérdésében is osztotta az elsőfokú döntést a másodfokú bíróság. Indokait annyiban kiegészíti, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdése mellett szükséges felhívni a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdését is. E szabályok szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) AB számú határozata valóban azt tartalmazza, hogy a személyiségi jogsértés megállapítása önmagában megalapozza a nem vagyoni kártérítés megítélését. A határozat nyomán kialakult bírói gyakorlat azonban úgy foglalt állást, hogy a nem vagyoni kártérítés nem választható el a kártérítés általános szabályaitól. Ezért a nem vagyoni kártérítés megállapításának csupán egyik feltétele a jogsértés megállapítása, arra is szükség van, hogy azzal összefüggésben olyan hátrány is keletkezzen, amit kompenzálni kell, továbbá a mérlegelés során értékelni kell a jogsértő magatartás módját, hatását, eredményét, a felróhatóságot és az esetleges közrehatást.

Az elsőfokú bíróság a fentieknek megfelelően járt el. Értékelte a jogsértés súlyát, ugyanakkor vizsgálta orvosszakértő bevonásával annak hatását a felperesre, valamint a jelentős felperesi közrehatást és annak bizonyíthatatlanságát is, hogy az alperesek milyen mértékben járultak hozzá a sérelmekhez. Ennek eredményeként levont következtetései megfelelőek, helyes indokaira a másodfokú bíróság csak utal, azok szükségtelen megismétlése nélkül.

Minderre tekintettel a Fővárosi Ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú perköltség megfizetésére pervesztessége folytán a Pp. 239. §-án keresztül alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperes köteles. Az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíját a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3., illetve 4/A. §-ai alapján határozta meg. A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselése a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján nyer rendezést.

A felperes költségmentessége miatt le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2015. március 19.

. Lesenyei Terézia s.k.

a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: